Debreczen. 1892. XIX. évfolyam 63. sz. Kedd, Márczius 15.

DEBRECZENI ELLENÓR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A. K. M. KIR. EGYETEMI KÖNYVTÁR

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr, egy hóra 1 forint.
Megjelenik mindennap. vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő: Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchényi-uteza 1761. sz. Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A reformminisztérium.

Debreczen, márcz. 15.

A Szapáry elnöklete alatt megalakult miniszteriumra annak idején ezernyi uj és régi, nagy és aprólékos de feltétlenül fontos kérdés várt.

Három nagyon nehéz része volt ennek a munkának.

A közigazgatás reformja, a volt osztrák-magyar állami vasutak megváltása és a kereskedelmi szerződések megkötésével kapcsolatosan a valuta rendezés e s az adórendszer reformja.

Az elsőt ugyan agyonbeszélte a mélyen tisztelt ellenzék, de az elv kimondatott, s ennek alapján a reformot kiépitendőnek jelentette ki az egész nemzet mikor a választásoknál a kormányt ismét a szabadelvüpárt kezeibe helyezte.

S mikor a két ellenzék irásban s szóban hangzatos frázisokkal hirdette Szapáry mielőbbi bukását akkor a reformminiszterium vezére tiszta logikával megfelelt az ellenzéki s roszakaratu ráfogásokkal telt beszédekre.

Higgadtan, megfontolással s az öntudatos biztosság egyszerüségével czáfolta rendre a kormány és politikája ellen fö hozott vádakat, miközben kifejtette, hogy Magyarországot nem teoriákkal, — nem álomképek rajzolásával, nem a mozgató erők szétforgácsolásával s nem a megvadulás nélkül való vakmerőség kirohanásaival kell kormányozni: hanem a mult ismeretének tanulságaival, a törvények rendeleteinek őszinte megtartásával s a létező viszonyok és lehetőségek pontos mérlegelésével.

Lehet sokat beszélni, izgató szavakkal a polgárokat a becsületes munkától elvonni; lehet dialektikai remekléssel csillogni, ragyogó légvárak pantheonját egy-egy programmbeszédben fölépiteni s aztán rámutatva büszkén hangoztatni: ez a ragyogó légvár a boldog, a nagy, a magasztos, az Európa által csodált Magyarországnak szines fotografiája abból az időből, amikor majd az ellenzékek valamelyike fogja intézni az ország sorsát.

Hanem az élet arra tanitott bennünket, hogy a prófécziának, bármily szivet-lelket elragadó körmondatokban is hullámozzék, soha sincs annyi értéke, mint a komoly munkának, amely nem igér ködfátyolképekből modern palotákat, de tesz, vesz, dolgozik a legjobb akarattal s megfeszitett erővel.

Az ilyen munka emberei figyelemmel nézik meg a viszonyokat, mérlegelik az erőket s mihelyt a helyzet megtisztult, kijelölik az irányt, megragadják az alkalmat, s haladnak a kijelölt irányban megtántoritás nélkül addig, amig a helyzet a haladásban más módszert nem követel.

Ez a politika az, mely teóriák helyett cselekszik — frázisok helyett reformokat valósit meg.

S ami mostani minisztériumunk ilyen politikát követ, — s ezért áll mellette a nemzet higgadtan s előrelátóan gondolkodó impozáns többsége.

Országgyülés.

Márcz. 14.

Rendkivüli érdekes ülése volt a képviselő háznak. A felirati vitában ismét dokumentálta a szabadelvüpárt óriási szellemi fölényét a többi pártok fölött. Miután T ó t h Ernő beszélt volna a függetlenségi párt felirati javaslata mellett, T i s z a Kálmán emelt szót s az egész ház által rendkivüli figyelemmel hallgatott szónoklatot tartott, mely valóban mély nyomokat fog hagyni nemcsak a parlamentben hanem az egész közvéleményben is.

Beszéde elején korrekt kijelentést tett azokra az inszinuációkra vonatkozólag, melyek a szabadelvüpárt vezetését illetőleg az ellenzékről elhangzottak. Ezután rendkivül érdekes történeti reminiszczenciákba bocsátkozott a kiegyezést illetőleg; rövid, de találó vonásokkal vázolta a helyzetet a melyben a koronázás előtt volt a nemzet, ismertette az akkori pártviszonyokat s elismerte az akkori kományról, hogy a kiegyezési törvényt lelkiismeretesen hajtotta végre. Ismertette azt a hangulatot, a melylyel a nemzet a kiegyezést fogadta s majd áttért a fuzió létrehozására. Egész határozottsággal kijetentette, hogy semmiféle titkos konventikulum a balközép és a többség között nem történt s az első lépés a fuzióra a ház nyilt ülésében történt meg.

A szabadelvü párt gyakori élénk helyeslése szakitott félbe T isza beszédét, midőn az alkotmányos éra áldásairól emlékezett meg s kiemelte, hogy az alkotmányra vonatkozó törvények mind sértetlenül megőriztettek máig, hogy a nemzet megerősödése mily mértékben előrehaladt, hogy a monarkiában őt megillető befolyásban részesedik az ország s a külföld előtt tekintélyt szerzett magának.

Majd a mai pártok programmjával és birálatával folalkozott. A mai közjogi ellenzékkel szemben megjegyezte, hogy nem lehet a kiegyezésen egyoldalulag változtatni. Ha mi azt meg akarjuk változtatni, Ausztria magára a kiegyezési törvényre való hivatkozással követeli a jogot, hogy a maga javára változtasson azon. A közjogi ellenzék kérdezze meg a népet őszintén, akarja-e egy bizonytalan jövőért koczkáztatni a jelen békés haladását s azt a feleletet fogja kapni hogy a család, hogy az ország békéjét nem akarja a nép sem megzavarni. Majd a nemzeti párt „fejlesztő“ theoriáját fejtegette.

Az ellenzék kellemetlenkedő közbeszólásaival provokáltatván, kijelentette Tisza Kálmán, ki nem vágyik vissza a miniszterelnöki székbe; a ki oly sok éven át részesült a dicsőségben, hogy az ország kormányát vezethesse, az többé nem vágyik egyébre, mint hogy hazafias kötelességeit mint képviselő teljesithesse. A szabadelvüpárt lelkes éljenzéssel rótta le elismerését Tisza iránt.

Figyelmeztetett ezután Tisza, hogy óvakodni kell attól, hogy elhitessék a nemzettel, hogy olyantól fosztották meg, amihez joga van; óvakodni kell a tulzott nemzeti aspirációk szitásától. A szabadelvüpárt hivatását a szóló épen abban látja, hogy e tulzó aspirációkkal szemben a közjogi alapot fentartsa s ez alapon biztositsa az ország fejlődését. A szabadelvüpárt élénken megéljenezte Tiszát szónoklata befejeztével.

I r á n y i Dániel főként a választási viszszaélések miatt panaszkodott s az állitotta, hogy az ő pártja nem követett el ilyeneket. Utána E n d r e y Gyula tartotta első beszédét Eötvös felirati javaslata mellett. Visontai Soma Tisza Kálmán beszédével polemizált s a kiegyezési törvényről egy saját találmányu theoriát fejtegetett. Majd a felirat birálatára áttérve, elismerte, hogy Magyarországon a gyülekezési jog eddig is a legteljesebb szabadságot nyujtotta, amit örömmel veszünk tudomásul egy ellenzéki képviselőtől, mikor az ellenzék évek óta akarja annak ellenkezőjét bizonyitani. A függetlenségi párt harmadik uj szónoka V á r a d y Károly volt.

Az ülés végén S z i l á g y i Dezső igazságügyminiszter törvényjavaslatokat terjesztett be Erdély birtokviszonyainak rendezéséről, a birák nyugdijazásának módositásáról es sommás eljárásról.

Belföld.

Evang. református zsinat. Az ev. ref. zsinat tegnap tárgyalta a zsinatról szóló ötödik fejezetet, amely a választások, képviselők igazolása, a zsinat megalakulása fölött intézkedik, — majd megállapitja a zsinat jog és hatáskörét, az egyházi törvényhozás és legfőbb intézkedések tekintetében. Csak a zsinat jogkörének megállapitásánál támadt élénk vita egyes pontoknál. A c) pont azt mondja, hogy a zsinat határoz, az egyházkerületek felosztása fölött is, de csak az egyházkerületek és az egyetemes konvent beleegyezésével. Többen azt a véleményüket fejezték ki, hogy ez a „beleegyezés“ a zsinat önálló törvényhozási működését befolyásolja s Tisza Lajos gróf azt inditványozta, hogy az alkotmányozó bizottsághoz utasitsák a kérdést. Mások s köztük Tisza István abban a nézetben voltak, hogy ezt a kérdést a zsinat már az egyházkerületekről szóló fejezetben elfogadta s veszedelmes preczedens volna egy kérdés fölött uj vitát provokálni, mikor a fölött már végérvényesen döntöttek. A zsinat többsége Tisza Lajos gr. inditványát fogadta el. A többi pontot jelentéktelen módositásokkal fogadták el.

A zsidófelekezet egyenjogusitása árgyában a végrehajtó bizottság következőket közli: A zsidó felekezet egyenjogositását elökészitő végrehajtó bizottság az autonom orthodox hitközségek egy részében támadt nyugtalansággal szemben kijelenti, hogy feladatának kizárólag a zsidó felekezet egyenjogusitásának előkészitését tekinti, minden az orthodox autonomia ellen irányzott törekvés tehát annál is inkább távol van tőle, mert a felekezet szervezésére és a kongresszusi s az autonom orthodox hitközségek jogviszonyainak rendezésére vonatkozó kérdésekkel egyáltalában nem foglalkozik és feladatát a szervezési kérdések minden megbolygatása nélkül fogja megoldani.

Márczius 15.

Debreczen, márczius 15.

(L. H. V.) Ohajtanók, hogy e felső betük ragyogjanak minden ember előtt mintha gyémántból valók lennének.

Márczius 15! Benne van minden, a mi egy nemzetnél nagy és fenséges lehet: Testvériség, Egyenlőség, Szabadság És a magyar nemzetnél annál fenségesebb ez, mert példátlan az a történelemben, hogy márczius 15-ikét: a mindent, vér nélkül vivta ki.

Márczius 15! Kimondásánál szinte hallja az ember azt a szörnyü recsegést és ropogást, melylyel az ósdi kiváltságok sok százados erös épülete össze omlik s a fülsiketitő zajt elnyomja a népek millióinak örömriadalma, minő csak a Mars-mezőn lehetett, midőn az „emberi jogokat“ kihirdették a franczia forradalom nagy emberei s midőn első pontnak kikiáltották ezt: „Az én testem az enyém!“ Olyan egyszerü és olyan természetes ez, pedig mennyi millió ember vére elfolyt addig, mig ezt az egyszerüt, ezt a természetest el tudta hinni az emberiség kiváltságos része. „A milliók egy“ ‚a milliók nehány százezer miatt“ elv, ez az égig érő kolosszus porba dőlt a népek örömriadalma közepett e e napon s lett a törvény előtt minden ember egyenlő e szent hazában.

És a magyar nemzetnél páratlanul áll az is, hogy az „egy“ a ki miatt azok a milliók, a „százezrek,“ a kiváltságos osztályok: magukis vállvetve müködtek azon, hogy ezt a kolosszust ledöntsék s a jobágy egyenlő legyen a nemessel a törvény előtt.

Márczius 15-ike! te tetted ezt!

Minden nemzet szivében megmozditja az ébredő tavasz azt a jótékony melegforrást mely a Haladás felé ösztönöz s mely előbbre visz, ha bár nyomán legtöbbször vérvirágok fakadnak. A magyar nemzet kiváltságos népe az ő istenének, mert haladásának nyomán elmaradtak a vérvirágok: nálunk márczius 15-ike a vér nélkül kivivott szabadság napja. Csak akkor kezdett már kifolyni a vér, midőn a megszerzett szabadságot el akarták rabolni tőlünk.

Nem akarjuk méltatni márczius 15-ikének minden vivmányát, hála a magyarok istenének, annak jótékonyságát minden magyar most már az „utczaléggel szivja be.“ Csak egyet!

Márczius 15-ikének minden vivmánya ujolag porba dönthető lenne azok egyik legfőbbike: a sajtószabadság nélkül.

Sok helyen, sokan nem értik még azt: mi a sajtószabadság. Hogy az az egyszerü papiros, az a piczi nyomdabetü hatalmasabb legyen mint százezer katona az ő Mannlicher-fegyverével! Pedig olyan egyszerü az: az a picziny petü, az a közvélemény, mely eltiporja, vagy megteremti azt a százezer katonát, ura életnek és halálnak, inditója lehet rossznak és a jónak hatalmas ellenőre minden földi ténynek. a kihez hasonló hatalom nincs a föld szinén, mert minden létező hatalmat egyesit magában.

A ki nem tudja méltányolni a sajtószabadságot, az nem tudja méltányolni ön magát. Mert az a picziny nyomdabetü, az ő maga, az az ő szabadsága, élete, védelme, hatalma nagyban és kicsinyben.

A sajtószabadságban még a sajtószabadosságot sem lehet elitélni, Mondhatnánk, hogy szinte erre is szükség van: elrettentő például és tanulmányul szolgálni a valódi sajtónak, hogy milyenek ne legyünk.

Hajdanában az emberek vettek egy nagy aczélt, azt megformálták kardnak s azzal igyekeztek megvédeni szent jogaikat. Hajh de a nagy darab aczélt kicsavarták a kezeik közül s a szent ügy elbukott. A haladás aztán megtanitá az embert a következőkre: Vedd azt a nagy darab aczélt, szedd szét apró szilánkokra, — hogy legyen belőle toll, add azt avatott kezekbe s az megteremt mindent és sokkal hatalmasabb lesz az aczélnál, mint hogy ha ugy hagyod egy nagy darabban. Mert egy kard egy ember, de egy toll akár egy millió.

És ez az előnye Guttenbergnek Schwartz Berthold felett. Mert mig a puskapor feltalálása a harminczéves háborura vezetett, mely városokat falvakat dönte romba, százezer embért jeltelen sirba, addig a nyomtatás mestersége nemzette azt, mit egy-egy világkiálitáson egy-egy világ bámul és csodál s a mit már sok nemzet élvez Isten dicsőségére: a szabadságot, a földi jólétet

Mert az ágyu golyó csak ezer mértföldet halad egy óra alatt, de a világosság negyvenkétezer mértföldet egy másodpercz alatt. És ez a külömbség Schwartz Bertalan és Guttenberg — Jézus Krisztus és Nagy-Napoleon között.

Ez a világosság, ez a fény te vagy nekünk Szent Márczius 15-ike! Világitson a te fényed, a te dicsőséged minden magyar minden szabad ember szivében s a népek a te fenséges voltodat megértve, néked Hozsannával telt nagy ünnepet szenteljenek mindörökké!

Az ország pennája.

Debreczen, Márczius 14.

(P. K.) A lezajlott választási campagne egyik sajnálatos eseménye volt, hogy Aradon kibuktatták Falkot ezt a kiváló államférfit és publiczistát, kire csakugyan jól rá illik czikkünk czime, hogy az ország pennája.

Mert valóban ő az aki gazdag közjogi és közgazdasági tudásával, ritka politikai éleslátásával a politika legbonyolodottabb kérdéseit is belső lényegükben megragadni s e lényeget érthetően kifejezni tudja.

A bonyodalmas tárgyalásokban, melyek az utolsó évtizedek alatt Horvátországgal folytattattak, ő ismerte ki magát s ő volt képes ugy vinni azokat, hogy oly compromissumokat lehetett elérni mely által az alkudozó felek ellentétes érdekei a kölcsönös méltányosság alapján a legszerencsésebb összhangba voltak hozhatók? Őt illeti az érdem egy nagy része azért is, hogy Magyar- és Horvátország közt a kibéküles nem csak meg nem zavartatott, hanem inkább örvendetesen megerősödött.

És ki az, kinek a delegáczióban az a feladat jut, hogy a külpolitika tekintetében a ma-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az idealista.

(Elbeszélés.)

Folytatás.

Vértesi Gyulától.

Lehet, hogy a kedves helyzet, melyben találtam, lehet, hogy az egyszerü ruha, a minőben még sohasem láttam, vagy mit tudom én mi tette, elég az hozzá, hogy ez a leány ilyen hatással még sohasem volt reám.

Csupa gyöngédséget, csupa költészetet láttam rajta s mikor könyben uszó nagy fekete szemét reám emelte, ugy tetszett, mintha valami menyből alászállott angyalt látnék magam előtt.

Elmondta azután, hogyan betegedett meg a kis galamb, ő volt az oka, nem vigyázott jól rá hogy ápolta szegénykét, milyen hálásan nézegetett az rá kis zöld-szürkés szemével, s hogy hunyta le azokat örökre.

Azután eltemettük a kis halottat egy virágágy szélébe. Kis fakeresztet faragtam rá, a keresztre pedig egy darab papirost ragasztottam s ráirtam, hogy „Itt pihen a Mariska legjobb barátja.“

— Miért legjobb, — kérdezte.

— Mert az sohasem bántotta volna.

— Hát az emberek közt nincs olyan jó barát, a ki sohasem bántja meg az embert?

— Nincs.

— De van. Maga az Pali — Megfogta a kezemet és sokáig, mélyen nézett a szemembe.

De milyen nézés volt az! Hogy beszélt az a két ragyogó szem!

Azután hirtelen eleresztette a kezemet, s elfutott A kertajtóban beleütődött Ninába, a ki onnan nézhetett minket már jó ideje, csakhogy mi nem vettük észre.

A vén leány megsimogatta huga arczát s mosolyogva mondta, hogy milyen bohó gyerekek vagyunk mi ketten.

— No de hát a ti korotokban én is olyan voltam.

Gúnyosan, visszataszitóan hangzott a vén leány kaczagása. Vajjon mi gúnyolni valót talált mi rajtunk?

IV.

— Meg is koszoruzták már a kis halottam sirját, — mondta tegnap Mariska a próba alatt.

— Ki? — kérdeztem én.

— Nyisnyai Kázmér.

Tudja isten miért, hiszen végre semmi közöm sincs az egész dologhoz, de nagyon rosszul esett hallanom, hogy ez az ember olyat tett, a miért kedvesen gondolhat rá Mariska.

Nyisnyai! ez a hires gavallér, ez a vén róka!

Mit is mondott csak a multkor nekem egy vacsora alatt?

Barátom, engedjen meg, de maga nagyon naiv. Hát azt hiszi, hogy érdemes hüknek lenni a nőkkel szemben még akkor is, ha czélunkat náluk elértük? Vagy azt hiszi, és engedjen meg, ez még kevésbbé bölcs állitás, hogy a nők valami szerfölött eszményi lények? Ah, szép játékok, bolond aki másnak nézi.

Sok ilyesfélét beszélt még összevisza, s haj togatta a poharakat, sürün, egymásután.

Nem is hittem, hogy léha szavai ilyen mélyen bevésődjenek az emlékezetembe. Vagy talán csak most jutnak eszembe, hogy Mariska is emlegeti ezt az embert.

És még hogyan emlegeti! Kedves, szeretetreméltó ember, olvasott, müvelt lelkü és milyen gyöngéd figyelmes ő hozzá. A tavasz első és az ősz utolsó virágát neki hozza el. Maga szedi őket kinnt az erdőn, ahol órák hosszán át szeret elbolyongni. Oh abban az emberben sok költészet van — fejezte be szavait Mariska.

Nekem pedig ujra eszembe jutott Kázmér urnak egy régibb mondása:

— Csak a módját kell eltalálni, majd minden nőt el lehet bolonditani. Az ábrándozó előtt játszad a holdat bámuló regényes ifjut, a határozott, erélyes jellem előtt a rettenthetlen, daczos férfiut, az idealizáló libácska előtt a poetikus, gyöngéd lelket. Szedj neki virágot, emlegesd előtte a hervadást, az őszt, s ha nyáron kezdtél neki udvarolni, az első sárga levél még rajta sem lesz a fákon, már a tiéd lesz.

Épen azon gondolkoztam, hogy nem lenne-e jó e szavait idézni Mariska előtt, hogy lássa, miféle emberrel van dolga, mikor csak ujra megszólal Mariska.

— Ugy e bántja magát, hogy én azt az embert maga előtt dicsérgetem? Tudom én jól, hogy milyen hirben áll az, de ha látná most, hogy megváltozott! Hiszen tudja, hogy velünk,

gyar álláspontot megismertesse, a magyar delegáczió hivatalos nyilatkozataiban nemzetünk specificus kivánságait okosan, de határozottan megjelentse ugy, hogy a külügyek mindenkori vezetője érthetően ismerje Magyarország akaratát, a nélkül, hogy külföldön feljogositva lennének, viszályt szimatolni Magyarországnak és a monarchia másik államának külügyi tendencziái közt? Megint csak Falk Miksa, kinek mint a delegáczió külügyi albizottsága előadójának jelentései a magyar-nemzeti elemnek a monarchia közös külpolitikájában való klasszikus kifejezéseképpen becsültetnek egész Európa közvéleménye által.

És nagyon becsülésre méltók voltak azok a nagy szolgálatok is, melyeket ez a geniális államférfiu az országnak és a monarchiának a bank- és a quotakérdésre vonatkozó tárgyalások alatt tett a tárgyalásokban való jártassága és ide vonatkozó parlamenti előadmányai által, melyek a tulbő gazdasági adatanyagot könnyen áttekinthetőleg csoportositani s e nehéz törvényhozási kérdések megértését egész közvéleményünk közjavává tenni képesek voltak.

Szóval nem kis érdemei vannak az ország első publicisztájának arra, hogy egy mandátummal megtiszteljék.

És Budapest első kerülete, mely most felléptette Falkot, valószinüleg ki fogja korrigálni Arad hibáját.

Nehéz állapotok.

(Egy bús ember története.)

Néhány év előtt a véletlen egy iskolatársammal hozott össze, akit sok éven keresztül nem láttam, soha annak idején, az iskola padjai között mélységes és örök barátságot fogadtunk egymásnak.

A fiu abban az időben átkozottul vig volt, s az esze folyton csiny-ken járt, a melyekkel sok borsot tört a tisztelt professzor urak orra alá.

Elegáns, könnyü mozgásu, fürge gyerek volt akkor, aki komoly dolgokra nem igen hederitett, azonban szerelmes leveleket firkált a leányiskola összes növendékeinek.

Vastag barátságban voltunk akkor a mig az utolsó vizsgánkat le nem ráztuk, s a mig az életbe ki nem léptünk. A sors szétválasztott bennünket s ez időtől kezdve nem hallottam róla semmit.

A mikor sok év után először találkoztam vele, alig ismertem rá annyira megváltozott.

Vén volt, kopaszodó és ránczos. Vastag botra támaszkodva járt, s még ugy is gyakran meg kellett állnia Valami podagra-féle bánthatta.

Szuró szemeivel erősen tekintett rám, s miközben kezeimet szorongatta. igy szólt:

— Megváltoztam. ugye?

Nem tagadhattam hogy igaza van.

— Még pedig nem nagyon az előnyömre? — folytatta tovább. — Persze, persze! Vénülünk, öregszünk! Néhány szál hajam már csak romja az egykori bozontos üstöknek! Görbe vagyok és vékony. Tudom én azt jól. A lányok, a bor, a szerelem, — alaposan megránczigáltak... Hanem hát vége szakad ennek is. Utálom ezt a léha életet... Megházasodom! Egy pompás kis csemegét fedeztem fel, azt el fogom venni, Megifjodom ujra, s olyan leszek miut régen... Vig, jókedvü, fürge!...

Nagyot sóhajtott s busan mondta:

— Hej mert nagyon megviseli az embert ez a — legény élet!

Kezett fogot ujra s elbiczegett.

*

Nemrégiben ujra találkoztam vele. Alig néhány nap előtt.

Hanem most már csakugyan megdöbbentem. A szerencsétlen ember már csak árnyéka volt önmagának. Termete egészen meggörnyedt, az ábrázatán valóságos kongreszusra gyültek egybe a ránezok (állandó kongreszus lehetett!) s két botra támaszkodva vánszorgott az utczán.

Savanyuan mosolygott. a mikor meglátott s keserüen nyögdécselte:

— Nos, most nézek csak igazán jól ki! .... Ne is tagadd látom az arczodról, hogy meg vagy rémülve ... Hej, pajtás, sokan mentem én azóta keresztül: Megházasodtam. Kitünő gondolat volt mondhatom. Reggeltől estig veszekedni, pörlekedni! Türni egy egész familia szeszélyeskedéseit. Elnézni, hogy az asszonyka hogy kaczérkodik másokkal ... Szörnyüség!... Hanem tán most majd jobban megy a dolog!.... Válni fogok! ...

Nyögött egyet és dünnyögve mormogta:

— Hej, mert szörnyen megviseli az embert ez a — házasélet!...

— cs.

Napi hirek.

— **Debreczen város és Hajdumegye uj tanfelügyelője.** Eötvös Károly Lajos körlevélben tudatja, hogy hivatalát elfoglalta. Ez a körlevél, mely egyszersmind következőleg szól: Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltósága f. é. Január hó 15-én 855. sz. a. kelt magas rendelettel e tankerület állami felügyeletét reám ruházván, midőn uj állomásomnak elfoglalásáról (Czimet) értesiteni szerencsém van, magamat és tankerületünk népoktatásügyét buzgón támogató szivességébe ajánlom; viszont szolgálatkészségemmel bármely iskolai ügyben mindenkor rendelkezésére állani igérkezem, — meglevén a felől győződve, hogy a vallás erkölcsös és hazafias népnevelés, nemzeti müvelődésünk ez alapvetője összes tényezőinek, az egyházi, iskolai és közigazgatósági hatóságoknak s tisztviselőknek kölcsönös bizalma és vállvetett munkássága képes csupán biztositni az óhajtott sikert. A min. „Utasitás“ a kir. tanfelügyelő kötelességévé teszi annak jelzését, hogy a törvény és utasitások általános rendelkezései mellett mely intézkedések foganatositását tartja kiválóan szem előtt, és iskolavizsgálásai alkalmával a nevelésoktatást, mely irányelvek alapján birálja meg. A mindennapos és ismétlő tanköteleseknek télen nyáron egyaránt pontos iskoláztatására utalok mint a tanitás sikerét első sorban biztositó intézkedésre: a népokt. törvény 4. §-ának alkalmazását éberen fogom ellenőrizni. Az alapnevelés jó intézeteit a kisdedóvó intézeteket, a kisdedeknek állandó és nyári menedékházait kiváló gondozásba ajánlom, fejlesztésüket magam is minden törvényadta eszközzel munkálni fogom, részint kisdedeink testi és erkölcsi megóvása, részint az elemi nevelésoktatásnak, jó módszerrel és előkészitő szoktatással megkönnyitése érdekében. — Épen ez utóbbi szempontból iskolalátogatásaimnál a vizsgálat fő sulyát a módszer felügyelésére fektetem. Elismeréssel fogadom ugyan a jó eredményt bármely tanitásmóddal érte az iskola el; de általánosságban irányadónak, megközelitendő czélpontnak az induktiv foglalkoztató nevelés-oktatás-módot tekintem, s erre vonatkoztatással fogom a tanitást megitélni. Hivatalos helyiségem ideiglenesen f. é. Május 1-ig a Kis-Csapó-utczában 374. sz. alatt van, azontul pedig állandóan ugyanez utczában 387. sz. alatt lesz. Hivatalos órák: hétköznap d. e. 8—12, d. u.

---

színésznőkkel szemben a férfiak mindig szabadabban mernek társalogni, mint más nőkkel, s talán van is joguk rá egy-egy „Francillon“, vagy „Clemenceau“ előadás után, mert föl kell tenniök rólunk, hogy meg is értjük, a mit eljátszunk, — és lássa, ez az ember én előttem még soha kétértelmü szót sem mondott. Sőt igazán olyan tulságos gyöngéden bánik velem, amint csak ön szokott bánni. Egész délutánokat ott tölt nálunk, beszél erről, arról, utazási kalandjairól, első házasságáról, diákéletéről, szóval mindenről, csak szerelemről nem. Hogy jó barátom, arról sokszor megggyőződtem; hogy szeret-e, azt nem hallottam még tőle és félek a perctől, a mikor meg fogja mondani, mert én őt nem szeretem és a felesége soha, de sohasem leszek. El kellett ezt magának mondanom, hogy el ne itéljen azért, mert ezt az embert magamhoz engedem járni. Ne irigyelje szegényt, inkább sajnálja. Hü és engedelmes, minden szeszélyem készséges kielégitője, olyan, mint egy szép neufoundlandi kutya, hüségesen jár utánam, őrködik felettem, a jutalomnak minden legkisebb reménye nélkül. Elmondtam ezt, mert nem akarom, hogy ön is el találjon itélni, mint a többiek, a kik csak azt látják, hogy a nőhóditó Nyisnyai Kázmér mindennapos Horgai Mariskánál, hiába pedig nem jár oda az a kópé! Pedig hiába jár! Különben beszéljenek akármit. Ön elhiszi nekem, a mit mondtam, a többiek véleményével pedig nem törődöm.

Jelenése kövekezett. bement a szinpadra, én pedig az egyik oldalfalhoz támaszkodva, gondolkoztam a fölött a mit ez a leány nekem elbeszélt.

Hogy igazat beszélt, elhittem neki. Szeméből a tisztaság fénye sugárzott ki. Bársonyos fehér arczán az ártatlanság hamva ragyogott. Nem, a hazugság nem vehet ilyen álarczot magára.

De hát miért beszélte el mindezt nekem? Mintha csak számon kértem volna tőle előbbi életét.

Vagy kiolvasta a szememből, beszédemből, hogy érdeklődöm iránta.

Érdeklődöm? Hagyjuk ezt a hideg szót az utczai ismerősök számára, kik szemtelen pofával fogják majd kérdezgetni: „Nos, szerelmes a kis Horgaiba?“ „Érdeklődöm iránta, mint minden okos, szellemes nő iránt,“ — fogom majd felelni.

De neked, kedves, bizalmas barátom szép fehér papirlap megvallhatom, hogy bizony, amit én kezdek érezni, az több az érdeklődésnél, bár most még kevesebb a szerelemnél.

Egyelőre csak kóros tünetek a szivben és az idegrendszerben.

V.

Oh, te kedves husvét vasárnapja, nem fogok elfeledni soha. Én is feltámadást ünnepeltem ma szivemben. Eltemettem a gyanut s feltámadt a szerelem.

Az egész nap képe eleven, üde szineivel, a vetélytárs staffage-ával, ujra megelevenül előttem.

Édes anyám már kétszer is benézett a szobámba, hogy miért nem tekszem még le. De ha nem tudok megválni a nap emlékeitől.

Rügybontó szép tavaszi nap volt, a kék ég fehér sávolyaival olyan szelid volt mint valami bérmálásra készülő kis leány ruhája, vagy mint maga az a kis leány, mosolygó kék szemével tiszta tekintetével. A kis erdőbe vezető uton az uj ruhás embertömeg csak ugy hullámzott. Kikent bakák virzsinia-szalmával a fülök mögött, kardjukat csörtető hadnagyocskák, felgyürt széles nadrágu, nagy hangon beszélő urfiak tulelegáns, keztyüs kezü röflovagok, szük czipőkben lassan tipegő konyhahölgyek, büszke arczu delhölgyek, arczok fintoráról látszott, hogy milyen rosszul esik nekik, egy uton haladni ezzel a sok mindenféle emberrel, (kocsira persze a gyér fizetésü papa nem enged költeni!) mosolygó arczu kis gyerekek szép fehér bugyogókban, melyek előreláthatólag estére szánalmas szint kapnak.

Minden ember igyekezett ki a szabadba a hosszu tél után szivni a tavasz üde friss illatát.

Alig vártam, hogy kiérjek az erdőbe, ugy vágytam a magány, az egyedüllét után, hogy ott azután visszaidézhessem emlékembe a kedves leány minden szavát, hogy lelkemben meghányhassam, vethessem ennek az egész, kezdődő szerelmi történetnek minden hiábavaló reményét hogy jól meggondolva a dolgot le tudjam beszélni a szivemet esztelen ábrándjáról, hogy megértessem vele: az a leány, ha akarna valakié lenni, az nem én lennék, a szegény, földhöz ragadt komédiás, mikor módjában állna olyan gavallérok között válogatni mint Nyisnyai Kázmér.

(Folyt. köv.)

2—5 vasárnap pedig d. e. 8—10-ig. Debreczen 1892. Márczius 8. E ö t v ö s K á r o l y Lajos, kir tanfelügyelő.

— **Ert kezlet a Bocskay-szobor ügyében.** Népes értekezletet tartottak H.-Böszörményben Bocskay Istvánnak emelendő emlékszobor ügyében. Ifj. Sóvágó Gábor elnökölt, aki lelkes szavakban ismertette az ügy eredetét, a hajduvárosokat terhelő erkölcsi kötelességet. Az értekezlet egyhangulag s lelkes örömmel kimondotta, hogy óhajtja, miszerint a milleniumkor Bocskaynak szobor állittassék. Dr. Gacsó K., Ránky Béla, Gaál Bertalan, Porcsalmy Gyula, Győrössy Imre, R. Sóvágó Gábor, Zolnai Sándor, Zilahi Gábor hozzászólásai után pedig kimondta: 1. hogy mozgalom kezdeményeztessék a Bocskaynak állitandó emlék ügyében: 2. hogy egy 50 tagból álló á landó — helyi — szobor-bizottság küldessék ki, mely oda hasson, hogy részint társadalmi, részint hatósági uton a mozgalom megindittassék, hogy a testvérvárosok is csatlakozzanak a mozgalomhoz; továbbá, hogy alakitsanak a többi hajduvárosok is helyi bizottságokat s a központi bizottságba tagokat küldjenek. A helyi 50-es bizottságba az értekezlet a következőket választotta be: Elnök: Ifj. Sóvágó Gáboron kivül: Szerelmey József, Varga László, Pálffy János, Somossy Béla, U. Szabó Mihály, Major Gyula, Ránky Béla, Karap Antal, id. Karap Imre, ifj. Karap Imre, Pápay Károly, Kovács Endre, id. Sóvágó Gábor, Uzonyi Péter Csiha Sándor (levéltárnok), id. Fazekas Gábor, Kelemen Gábor, R. Sóvágó Gábor, id. Sóvágó Imre, Bácsi Péter, Porcsalmy Gyula, L. Szabó, Márton, Sóvágó István, Beke Antal, Fábián Antal, dr. Losonczy Almos, Czikó István, Galánffy Lajos, Sólyom Antal, dr. Gacsó Kálmán, Lévay Márton (ügyvéd) Láda János, Nagy Imre, Gaál Bertalan, Győrössy Mór, Cseh Béla, Somossy Péter, Kutassi Miklós, Zilahi Gábor, ifj. Gaál Ferencz, Sebestyén Béla, Juhász Imre, Sz. Kathi Mihály, Kövér Antal, Bakóczy János, id. Kövér Gábor, Mérey Mihály, Barak János, Kovács Gy. Márton, Kovács Dániel.

— **Nyilvános köszönet.** Bodó Juliska és Debreczeni Ilona kisaszonyok által az egylet részére, annak 25 éves jubiliuma alkalmából átadott ezüst-babér koszoru költségeire, a debreczeni hölgyek köréb n eszközölt gyüjtésből fenn maradt 35 frtot dalkörünk zászló alapja javára voltak szivesek adományozni; ezen nemes czélu megemlékezésért hálás köszönetünket nyilvánitjuk. A kereskedő ifjak Önk. Egyesületének dalkőre nevében: Pály István pénztárnok.

— **Személyi hr.** D é g e n f e l d József gróf főispán hétfőn este 11 órakor Budapestre utazott, hogy az ott tartandó zsinaton részt vegyen.

— **A miniszter és a tornacsarnok.** A debreczeni tornaegylet folyamodott a miniszterhez, hogy pártolná anyagilag is a Debreczenben épitendő tornacsarnokot. A miniszter ezt a kérelmet véleményes jelentés tétel végett le küldte E ö t v ö s Károly Lajos debreczeni kir. tanfelügyelőhöz, a ki érdeklődéssel viseltetik az ügy iránt.

— **Tisztelgés az alispánnál.** R á s ó Gyula hajdumegyei alispánt királyi tanácsossá történt kineveztetése alkalmából már a közigazgatási bizottság is üdvözölte hétfőn. A gyülés után a vármegyei tisztviselők és a közig. bizottsági tagok tisztelegtek az alispánnál. F e k e t e Sándor megyei főjegyző üdvözölte őt, mondván, hogy a kitüntetési hir hallatára a tisztviselők egyenkint is siettek üdvözölni az alispánt, de mert ez a kitüntetés egyszersmind a vármegyét is érte, a tisztviselők testületileg is siettek örömükben adni kifejezést a jól megérdemelt kitüntetés felett. Kivánja a tisztviselők nevében, hogy az alispánnak eddigi érdemeit szaporitsa az ég s óhajtja, hogy azzal a bizalommal és barátsággal, melylyel a tisztikar iránt az alispán eddig viseltetett, a tisztikart továbbra is megtisztelje. R á s ó Gyula alispán meghatottan köszönte meg a megemlékezést. Jól tudja ő azt, hogy egy vármegye közigazgatását egy ember nem vezetheti s éppen azért ő nagyon tudja méltányolni azt a szakértelmet és buzgóságot, melylyel őt a vármegye tisztikara támogatja. Kéri ezt továbbra is és legyenek meggyőződve, hogy a királyi tanácsosság nemcsak hogy nem lazitja meg a bizalmat és barátságot, hanem még fokozni fogja. Erre az alispán hivatalos helyiségében áldomást ittak, minthogy ez a kitüntetés egybe esett az alispán születés napjával. Rásó Gyula alispán estélyt adott melyen Dégenfeld József gróf főispán is részt vett fiával. Ez az estély sem nélkülözte a lelkes pohárköszöntőket. Fekete Sándor főjegyző felköszöntötte Rásó Gyula alispánt, az uj királyi tanácsost, a dél előtt mondottakat azzal toldva meg, hogy az ég necsak az alispánt éltesse, hanem szeretett családját is. Ugyancsak a főjegyző felköszöntötte Dégenfeld József gróf főispánt is, a kinek köszönhető, hogy az érdem legfelsőbb helyen is észrevétetett s hogy Hajdu megyét ilyen kitüntetés érte első tisztviselője érdemének méltányolásában. Az irodai és kezelő személyzet ma délelőtt fél 12 órakor tisztelgett az alispánnál. Szücs István igtató volt a vezetőjök, a ki szép dikczióval üdvözölte az uj királyi tanácsost, a személyzet szeretetét és ragaszkodását fejezvén ki előtte. Az alispán a tisztelgőket szivélyesen fogadta és megköszönte érdeklődésöket, biztositva őket jóindulatáról. Ezzel a tisztelgők távoztak.

— **Dr. Török József jubileuma.** A d e b r e c z e n i o r v o s g y ó y s z e r é s z e g y l e t elhatározta, hogy legidősebb tagja, Dr. T ö r ö k J ó z s e f kir. t a n á c s o s ev: ref. főiskolai tanár és a magyar tudományos akadémia rendes tagjainak, osvostudorrá avatása 50-ik évfordulója alkalmából, a folyó hó 17-én d. u 5 órakor a városhaza nagy termében r e n d k i v ü l i k ö z g y ü l é s t t a r t, melynek egyetlen tárgya lesz az ünnepelt férfiunak az egyesület részéröli üdvözlése.

Ezen rendkivüli gyülésre az egylet helybeli és vidéki tagjain kivül az ev. ref. főiskolai közös tanári kar, továbbá a városi és vármegyei törvényhatóságok tisztikara, és a helyi sajtó képviselői tisztelettel meghivatnak, — s minél számosabban megjelenésre kéretnek.

Estve 8 óra után tiszteletére a Bika-vendéglő külön helyiségében társas összejövetel rendeztetik, s ebben a ünnepelt tisztviselői szintén részvételre kéretnek. Debreczen 1892. márczius 12. Dr. Varga Géza egyleti elnök. Br. Eötvös Loránd a tud. egyetem rektorától ma érkezett meg a pompás kiállitásu jubiláris diszoklevél, melylyel az egyetem tanácsa dr. Török József gyakorló orvost, főiskolai tanárt. a tud. akadémia rendes tagját kitünteti márcz. 17-dikén mint 50-dik évfordulóján annak, hogy a jubiláns orvos doktorrá avattatott a pesti egyetemen. A diszoklevél pergamen, nagy függő pecséttel, izléses rajzokkal ékesitve; latin nyelven van kiállitva, és br. Eötvös Loránd, dr. Fodor József és dr. Hőgyes Endre irták alá. A diszoklevél tokja marogúim bőrkötésü s album alakja van; az előrész közepén bordo plüsse alapon T. J. monogramm van aranyozott bronzból kiverve, a sarkok antik modoru diszitésüek aranyozott bronzból. A diszoklevél kézbesitésére az egyetem rektora Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert kérte fel aki azt az orvos gyógyszerész egylet diszközgyülésén csütörtökön d. u. 5 órakor fogja átnyujtani a jubilánsnak.

— **Márczius 15 ikének megünneplése** A kollegium tanártestülete hétfőn este ülést tartott, hogy határozzon abban a tárgyban: adjon e vakácziót a tanuló ifjuságnak márczius 15-ikére. Élénk eszmecsere fejlődött ki közöttük, melynek eredménye az lett hogy a mostani márczius 15-ére már nem csinálnak semmit, de a tanárkar elvben nem találja elegendőnek azt, hogy ilyen fontos évforduló megünneplése tisztán az ifjuságra biz assék, Ennek a napnak az egész kollegiumra nézve ünnepnek kell lennie s a tanárkarnak is részt kell abban v nnie. még p dig ugy, hol pl. a márcziusi eseményéket m i n d e n m á r c z i u s 15-ikén egy tanár méltassa de részt hagyjon abban az ifjuságnak is. E tárgyban a tanárkar szükebb bizottságot küldött ki, mely a márczius 15-ike megünneplésére javaslatot fog tenni. Üdvözöljük a kollegium tanárkarát ezért a határozatáért.

— **Hajduvármegye közigazgatási bizottsága** héttőn délelőtt tartotta meg rendes havi ülését D é g e n f e l d József gróf főispán elnöklete alatt. Az ülés megnyiltával elnök melegen üdvözölte R á s ó Gyula alispánt abból a kitüntetés alkalmából, hogy ő felsége a király királyi tanácsossá nevezte ki, a mely üdvözlés a bizottsági tagok zajos éljenzése között történt Ezután elnök bemutatta a bizottságnak E ö t v ö s Károly Lajost, Debreczen és Hajdumegye ujonnan kinevett királyi tanfelügyelőjét, a kit szintén éljenzéssel fogadtak s a ki felajánlotta szolgálatait a bizottságnak s egyszermind kérte a bizottság támogatását. Ezután kezdetét vette a szakelőadói jelentések felolvasása. Az alispán bejelentette, hogy a közbiztonságot semmi figyelemre méltó eset meg nem zavarta. Tüzeset csak egy volt, Hadházon, de az is jelentéktelen. Tudomásra hozza azt is, hogy S a l l a y József hadházi városi irnok ellen a miniszter a f e g y e l m i e l j á r á s t b e s z ü n t e t t e. kir. p é n z ü g y i g a z g a t ó jelentéséből kiemeljük a következőket: Allami adóban befizettek 108.597 frtot, a mi a mult évinél 29,906 frttal több volt, hadmentességi dijban 435 frtot a mi a mult évinél 240 frttal kevesebb volt; továbbá befolyt dohányjövedékben 30,422 frt fogyasztási adóban 9878 frt. A kir. t a n t e l ü g y e l ő jelenti, hogy az átvett hivatalt rendezi és az iskolák látogatását közelebb meg fogja kezdani. A f ő o r v o s jelentése konstatálja, hogy az egészségi állapot javult, noha a betegülés még mindig nagyszámu. A halálozás az előző havinál 124-gyel kevesebb volt. Meghalt összesen 379 egyén s a halálozás évi átlaga 33.65% Született a megye területén 452 gyermek, a születések évi átlaga 40.08 promille a szaporulat 73 főnyi. Mindeme jelentések tudomásul vétettek, mise az ülé véget ért.

— **Romok alá temetett csendőrök.** Nagy szerencsétlenség hire érkezik B.-Ujvárosról. A csendőrségi laktanya istállója tegnap összedőlt, két csendőrt és a lovászt a romok magok alá temették, utóbbit halva- a két elsőt pedig súlyosan megsérülve huzták ki a romok alul. A halálos szerencsétlenség részletei a következők: A b.-ujvárosi csendőr-állomás a Semseyek kisebbik kastélyában van elhelyezve. A kastélyhoz tartozó istálló már régen düledező állapotban völt, s életveszélyességét is láthatták azok, akik közdleben megfordulták. Az uradalom még se javittatta ki, a csendőrök egyik részében mégis benne tartották lovaikat, a padlást pedig szénaszalma raktárnak használtak. Tegnap délben a csendőr-őrsvezető felesége figyelmeztette az otthon lévő Leitner Sámuel és Egyed Vincze csendőröket, hogy az istálló nyugati fala — amint látja — kidőlt. A csendőrök keveset törődtek vele s jó étvágygyal hozzá láttak az ebédhez. — E közben megeredt az eső. — Az istálló cserép fedele olyan lévén mint a nagy szemü rosta, gondolták a csendörök, jó volna a padláson lévő szalmát-szénát onnan lehordani, felmentek a padlásra, maguk mellé vévén Zavedzki András lovászt. Leitner és Z a v e d z k i már fenn voltak a padláson. Egyed épen a létráról lépett be a padlás ajtaján, amikor iszonyu roppanás hallatszott s nagy porfelhö szállott fel az istálló felöl. A cserép fedél omlott be nagy recsegéssel. Leitnernek kemény koponyája lévén, keresztül törte a porladt cserepeket s láthatta az összedölt

fedel roncsait. De nem tudott szabadulni ő sem, mert egész alsó részét leszoritották a romok. Egyedet a koszorufa leütötte s ballábán, oldalában, könyökén sulyos sérüléseket szenvedve, eszméletlenül zuhant a földre. — Leitner és a csendőr őrsvezető feleségének segélykiáltásaira előfutottak a szomszédok s Leitnert kiszabaditották. Egyedet is bevitték a laktanyába. Keresték a harmadikat is, Zavedzkit. Megtalálták a romok alatt h a l v a. Meggörnyedt ülőhelyzetben volt. Feje lecsüngött a két lába közé s nyakán keresztbefeküdt egy nagy gerenda. Valószinüleg rögtön szörnyet halt. — A lovaknak nem lett semmi bajuk, noha a padlást tartó mester gerenda is ketté tört. — F e r e n c z y Elek főszolgabiró azonnal jelentést tett a kir. ügyészségnek, minek folytán ma d. u. vizsgáló biró ment ki B. Ujvárosra.

— **A czegléduteai parochia telke.** A debreczeni ref egyház megbizottai tegnap 4600 frtért megvásárolták Némethy Lajosnak czegléd Nap utcza sarkán lévő házas telkét. Az ócska roskadozó házat lebontják és helyébe diszes uj házat épitnek. az uj templom lelkésze részére.

— **A debreczeni polgári kör** vasárnapi közgyülésén felolvasott évi jelentése a választmánynak, e derék kör gyarapodását és fejlődését tünteti fel úgy anyagi, mint erkölcsi téren, ami az utóbbi éveket tekintve valóban meglepő s a jövőre nézve megnyugtató és buzditó. A kör tagjai örvendetesen szaporodtak, főként a polgári elem nagyobb bevonása által, minek oka az, hogy a kör zászlajára nem a politizá ás de a középosztályú polgári elemnek a müvelődési elöhaladás szinvonalára való emelése van felirva. A kör társas élete élénk, eleven volt. Egy az év elején tartott társas vacsora a kör könyvtárának 22 frt 50 krt jövedelmezett, a kör bálja pedig 117 frt 17 krt. A bál sikere főkép Nagy Bálint bizottsági elnöknek s a mellette müködő lelkes bizottságnak köszönhető kiknek ezért jegyzőkönyvileg elismerés fejeztetett ki, ugy szintén Dávid Mihály buzgó s lelkiismeretes pénztárnoknak is. —A kör könyvtára 1250 önálló munkából áll1600 frt értéket képvvisel. s nagy munkát igénylő rendezése megkezdetett. A kör kedvező pénzügyi viszonyai megengedik, hogy részben javitásra, részben uj könyvek beszerzésére 237 frtot fordithassanak. A könyvtár körüli tevékenységért J m r e J á n o s könyvtárnoknak jegyzőkönyvi elismerés mellett 40 frt tiszteletdijat is javaslatba hozott a jelentés. A kör május 1-től tágasabb és kényelmesebb helyiségbe költözik át — ugyanezen ház (Piacz, Simonffy-ház) utczai emeleti részébe, amelynek eddig udvari emeleti részében volt.

— **Comenius ünnepély a főiskolában** Comenius Amós a 17. század nagyszerü pedagógusának emlékére születése 300-dik évfordulóján márczius 28-dikán — mint már irtuk, ünnepélyt fog rendezni a debreczeni főiskola is s meghivja arra az egyházi és városi elöjáróságot, általában a müvelt közönséget. Az emlékbeszédet J o ó István tanitóképezdei igazgató tartja az óratóriumban Emlékbeszéd előtt és után a kántus énekel.

— **Állategészségügy Hajdumegyében.** A földmivelésügyi miniszter értesitése szerint Márczius 10-dikén Hajdumegyében következő állati ragályos betegségek voltak megállapitva: lép fene Szoboszlón és Nádudvaron 1—1 udvaron, takonykór Dorogon 1 udvaron, orbánecz Hadházon 1 udvaron.

— **Eljegyzés.** Altmann Samu debreczeni földbirtokos eljegyezte Nádudvaron Kun Izidorné szép leányát Juliskát. Sok boldogságot.

— **A debr. nőegylet kiállitása.** A debreczeni jótékony n ő e g y l e t a városi tanács utján folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez hogy április 16—19 napjaira tervezett jótékonyczélu női háziipar és kézi munka kiállitására az engedélyt adja meg. — A kérvényt a tanács most terjesztette fel a miniszterhez.

— **Katonai hangverseny.** Mint már jeleztük, a szinházban folyó hó 18-án a katonaság hangversenyt rendez a katonai karmesterek nyugdij alapjajavára és az árvamegyei inségesek felsegélésére. Ezen a symphonia-hangversenyen részt fog venni Z i c h y Géza gróf is és csupa magyar symphoniákat ad elő a 39. gyalogezred zenekara. Jegyeket a hangversenyre a a napi órák mellett már ma és holnap lehet váltani. — A müsort legközelebb közölni fogjuk. A rendezőség idegen vendégeket is vár. A hangverseny iránt, melyen Belizay Szabados és Goldmark müveit adják elő, városszerte nagy az érdeklődés.

— **Szomoru kérelem.** Egy intelligens apa jelent meg tegnap a II. kerületi kapitányságnál A kérelme nem volt kevesebb, minthogy a fiát, aki javithatatlan, vitesse a hatóság a javító intézetbe. Kérelmét nem teljesithették, mert a fiu rosszaságáról a hatóság közvetlenül nem volt meggyőződve és e nélkül a gyereket nem lehet elküldeni pusztán szülői szóra.

— **Leforrázott gyermek.** Borzasztóhalállal mult ki H. Szoboszlón egy ötödféléves gyermek. Tyukodi Imre édes anyja mosni akart s egy forró vizzel telt fazekat a padkára tett. A kis fiu kenyeret kért tőle, s mig az anya elfordult, hogy a gyereknek kenyeret szeljen, ez magára rántotta a forró vizel telt fazekat, s oly borzasztó égési sebeket szenvedett, hogy másnap éjjel iszonyu kinok között meghalt.

— **Két koporsót** kisértek ki a temetőbe H.-Szoboszlón. Kovács Gábor takarékpénztári pénztárnokot érte a kettős gyász egyszerre veszitvén el nejét szül. Bakonyi Hajnalkát és édes anyját özv. Kovács Sámuelnét Csiszár Máriát. A kettős temetés nagy részvét mellett ment végbe.

— **A sorozás H.-Böszörményben.** A legnépesebb hajdu városban folyó hó 7-ik 8-ik és 9-ikén megtartott sorozás eredménye a következő: Első nap előállitatott az első korosztályból 246 védköteles. Bevétetett 53, felül vizsgálatra küldetett 15; a második nap előállittatott 2-ik korosztályból 202 hadköteles, bevétetett: 29, felülvizsgálatra küldetett 23. — A harmadik nap előált 140 védköteles: bevétetett 63. felülvizsgálatra küldetett 4. — Összesen tehát előállittatott 588 védköteles. Bevétetett: 145, felülvizsgálatra rendeltetett 32. — Az eredmény tehát elég szépnek mondható.

— **Értekezlet a nyári szinkör ügyében** Simonffy Imre kir. tan. polgármester szétküldötte a meghivókat hoinap d. u. 4½ órakor a városháza nagytermében tartandó értekezletre, mely a nyári szinkör helye felett tanácskozik.

— **Elveszett.** Egy kis kövér rövid szőrü fekete kutya sárga lábbal és mellel rövid fül és farokkal nyakán sárga rézláncz, Budapesti kutya 1891. bélyeggel is meg van jegyezve; a megtaláló 5 forint jutalomban részesül, ha Cser-utcza 2369 sz. a. jelentezik. (Emke.)

— **A tanács üdvözlete Kautz Gyulához.** A városi tanács abból az alkalomból, hogy a Felsége a király az osztrák-magyar bank kormányzójává K a u t z Gyulát nevezte ki, üdvözlő iratot intéz az uj bankkormányzóhoz, tekintve azon szives jó indulatot, melyet ugy a bank igazgatósága, mint a most kinevezett bankkormányzó Debreczen város iránt több izben tanusitott.

— **Felhivjuk** olvasóink figyelmét Kubinyi Lajos férfi divat és szabóczég lapunk mai számábani hirdetésére.

Sajtótárgyalás.

— Rosenbaum W. Vilmos contra Iványi Ődön. — márczius 14.

Rosenbaum és Iványi Ődön sajtóperében a replikáig tudósitottunk, mely délután három órakor vette kezdetét. Ennek utána a tárgyalás olyan fordulatot vett, mely ritkitja párját. T. i. mikor már az elnök reaszummája következett volna, a törvényszék f e l f ü g g e s z t e t t e a tárgyalást bizonytalan időre. Ez a kifejezés ugyan nem fejezi ki azt a mit kell, mert hiszen ha bizonytalan időre függesztetik fel a tárgyalás az egész eljárás ugyis m e g s e m m i s ü l, egészen uj tárgyalásnak lévén helye. És nemcsak a kuriának hanem a törvényszéknek is von joga a tárgyalást megsemmisiteni, ha pl. az esküdtek l é n y e g e s t é v e d é s b e n v a n n a k, vagy lényeges tévedésbe eshetnének, mint itt volt az eset.

De térjünk át a tárgyalás folytatására. Dr. Bakonyi Samu replikája 3 órakor vette kezdetét és másfél órán át tartott. Ez még emelkedettebb szellemü volt, mint a vádbeszéd s bár a Bakonyit jellemző szerénység és finomság vonult át rajta, mégis a sima bőr alól előtüntek az oroszlán-körmök. Szép jogi érveléssel igyekezett megdönteni Rádl Ödönnek a becsületsértés megtorlására nézve mondott fejtegetését, kimutatván, hogy a törvénynek csak két intencziója van e tekintetben: az állampolgárt megvédeni s a ki a polgárbecsülete ellen vét, azt megbüntetni. Egyenkint és összevéve foglalkozott a védő összetett bizonyitékaival, — melyekkel bebizonyitani vélte, hogy a nyomdászgyereket Rosenbaum W. Vilmos verte meg. Ő is keres ugy mond — ilyen összetett bizonyitékot s azt megtalálva, bebizonyitottnak látta, miszerint ha az a nyomdász gyerek csakugyan meg lett verve, azt a saját gazdája Lang József tette, a miatt mert az ő érdekeivel ellentétes nyilatkozatot irt alá Rosenbaumnál. Vádló ezután azt igyekezett kimutatni, hogy ott abban a czikben nem Iványi Ődön állt szemben Rosenbaum W. Vilmossal, sem Kőszeghy János a nyomdász gyerek, hanem igenis a kenyéririgy ki dó. Kéri vádlottra kimondani a vétkest.

R á d l Ödön duplikájában fenntartja mindazt, amiket védbeszédében mondott, mert annak egyetlen pontját sem látja megdöntve. Csak azt teszi hozzá, hogy Rosenbaum V. Vilmos sajtóügyi panasza i d ő e l ő t t i, mert még a kuria nem határozott arra nézve, hogy Rosenbaum W. Vilmos nem helyezendő-e vád alá? Pedig ezt még kimondhatja és akkor aztán két, végérvényesen döntő fórum egymással ellenkezésbe jöhet s megeshetik az az eset is, hogy itt pl. kimondja a sajtóbiróság Iványi bünösségét és ugyanakkor a kuria kimondja, hogy Rosenbaum vád alá helyeztessék. E szerint ebben az ügyben m i n d k é t f é l meg lehetne büntetve. Kéri vádlott felmentését.

Következett volna, hogy elnök összegezze az eddig elmondottakat s aztán itéljenek az esküdtek. Azonban J e l e n t f y Kornél törvényszéki elnök kinyilatkoztatta, miszerint felvettetvén az i d ő e l ő t t i s é g kérdése, a z h i v a t a l b ó l i s é s z l e l e n d ő l é v é n, a törvényszék itélethozatal végett visszavonul.

A törvényt alkalmazó biróság esti 6 órakor tért vissza és következőkben hirdette ki itéletét:

Miután a biróság k o n s t a t á l t a a z i d ő e l ő t t i s é g e t, a mai sajtóeljárást e z e n n e l f e l f ü g g e s z t i, mindaddig, mig a curia Rosenbaum W. Vilmos vád alá helyezési ügyében végérvényesen határoz. A vádnak ezt az időelőttiségét tudnia kellett volna, mielőtt a törvényszéknek alkalma lehetett azt konstatálni: ennélfogva az eljárási költségek v á d l ó t t e r h e l i k, miután a törvény nem tudása vagy nem ismerése senkire mentséget nem képez. Az eljárási költségek 159 forint 10 krban állapittatnak meg, vádló ügyvédje részére pedig a honorárium 130 frtban.

R á d l Ődön kérdést intéz elnökhöz, hogy m e g s e m m i s i t é s-é vagy f e l f ü g g e s z t é s az, a mit a törvényszék elrendelt?

J e l e n t f y Kornél: Felfüggesztés.

R á d l Ödön erre semmiségi panaszt jelent be. Hasonlót cselekszik B a k o n y i Samu is.

(Mert e kettő között nagy a külömbség Ugyanis bár e határozatlan időre terjedő felfüggesztéssel a mai eljárás ugyis m e g s e m m i s ü l, de a költségek maradnak a vádló nyakában. Ellenben ha a Curia m e g s e m m i s i t i az eljárást, akkor a mai tárgyalás költségei is függőben maradnak és azt a felet fogják terhelni a ki az esetleges második tárgyalásnál veszíteni fog.)

CSARNOK.

A szerelem természetrajzából.

A hold.

A hold a szerelem éjjeli lámpája.

Nem fő tétlenül szükséges ugyan a szerelemhez, de mindenesetre jó, ha az esti vagy éjjeli találkáknál világit; különben vagy árokba vagy gödörbe botlanak a szerelmesek.

A hold megdagasztja a tengert és az érzelmeket. A békák is szebben kurotytyolnak, mikor a náderdön át megpillantják a teltképü holdvilágot.

Contu Caesar határozottan állitja és egykoru okmányokkal bizonyitja, hogy Adám holdvilág mellett vallott szerelmet Évának, és hogy a szentlélek egy holdsugáron szállt le a kecses názáreti szüzhöz.

De nem is szükségesek a holdhoz történelmi példák. Mindenki tudhatja, aki tulesett már a nyögdécselö első szerelmen, hogy minö szerepet játszik a hold a szivek fölött.

Illustrálok:

En tizenhat éves voltam. Mari tizenöt. Ö ngy tisztelt engem, mint egyik kiváló tagját a férfinemnek s én is ugy tiszteltem magamat, habar a bajuszom még oly gyönge volt, hogy sokan piszoknak nezték és figyelmeztettek, hogy a zsebkendövel töröljem le az orrom alól.

Ilyenkor megalázva éreztem férfiui mivoltomat es borotválkoztam. Pokoli örömet éreztem, mikor Mari a harmadik napon szeliden figyelmeztetett, hogy hagyjam meg a bajuszomat mert ilyen nyesett állapotban bökdös.

Egy napon azt olvastam valami regényben, hogy Alfred gróf a szive választottjával egy czeiszerü szerelmi csónakazást vitt véghez valamelyik német tavon. A hold sütött. A viz hüvös volt. Alfréd gróf gitározott és a szive vá asztottja énekelt.

Megtetszett nekem ez a mulatság. Gondoltam: gróf ugyan nem vagyok, de szivem választottja van; a Tarna a kert alatt folyik s a harangozónak nagy dagasztóteknoje állandóan ott fehérlik a szinben. A hold nekünk is fog sütni, s bár gitár az egész faluban nincsen, van doromb elég a Kanárinál, három krajczár párja s azon mind a ketten müvésziesen tudunk játszani.

Megvásároltam a két dorombot és átfutottam Mariékhoz. Elmondtam neki, mit csinált Alfréd gróf a Labodán. (Nem emlékszem határozottan Laboda, Bodega, vagy Ladoga volt, dehát a név utoljára is nem határoz, csak viz legyen benne annyi, amennyi egy teknö ringatására elég.)

Mari fantáziáját is megkapta ez a történet. Kijelentette, hogy este, mihelyt az a nyáj elalszik, kész a kirándulásra s a méhesben mindjárt meg is tartottuk a próbahangversenyt a dorombokkal.

A nap lassan ballagott az égen. Türelmetlen voltam és unatkoztam, pedig egész nap békákat dobáltam agyon a vályogvetö gödrök között.

Végre elérkezett az est. A sertések bösz rohanással érkeztek haza, hogy mielöbb kielégithessék moslékolási vágyukat. A tehenek is végig kolompoltak a falun. A kutyák elvégezték a vacsoraugatást. Az ávét elhuzták a toronyban s az elsö csillag megjelent az égen.

A szivem erösen dobogott, ámint az eperfa sötét lombjai között megbujva Mariék ablakáu bevizsgálódtam.

Az ablak nyitva volt. A belső szobából kihallatszott az öregnek a hangja, amint azt a megjegyzést tette, hogy holnap valószinüleg rajzanak a méhek, mert ma olyan erösen dunogtak, hogy belehallatszott a lugosba.

Végre eloltották a lámpákat. Az ablakok rezegtek az öreg horkolásától, Mari kilopódzott s én leugrottam a fáról.

— Nem felejtette benn a dorombot? kérdeztem izgatottan.

— Itt van, — felelt reszkető hangon.

Mind a ketten föl voltunk indulva. Attól tartottunk, hogy a bakter meglát bennünket.

Óvatosan átmásztam a harangozó keritésén és szerencsészen kicsipeltem a teknőt a szinből.

— Ez alatt megszakadok a Tarnáig, — gondoltam, és kivül érve a keritésen, fejemre emeltem a teknőt. Idomtalan nagy teknő volt. Hol elől billent le, hol hátul, s minduntalan neki ütödtem a fáknak és a keritéseknek.

Végre Mari segitett rajtam: azt mondta hogy legjobb lesz ha ketten visszük a teknőt! én elől fogjam a két fülét, ő meg majd hátul.

Csakhamar cserencsésen kiértünk a faluból és a dinnyeföldeken keresztül a Tarnáig jutottunk.

A kezünket egy kissé meghuzta a teknő, de bőven kárpótolt a regényes órának elő-érzete.

A teknőt rábocsátottuk a vizre. Mari lépett bele először, azután én. Evezölapátunk nem volt, de nem is kellett. A Tarnába hajló füzek segitségével mindenkor kiszálhatunk.

A viz szeliden ringatta a dagasztó teknőt. A hold pompásan ragyogott az égen. A csillagok fényes légiója a Ladoga fölött sem lehetett külömb. Augusztus tizedike táján történhetett ez. Futócsillagok szikráztak az égen, fehér fényiveket rajzolva a kéksötét égboltozatra.

Oda akartam ülni Mari mellé, azonban a teknő erős hajlamot mutatott a fölbillenésre. Igy hát nem ülhettünk egymásmellé és ő nem hajthatta a fejét a keblemre mint ez a regényben történt gróf Alfréddel és a szive választottjával.

— Doromboljunk hát, — sóhajtottam mély lemondással és fogaink elé illesztettük a dorombot.

Mari kitünően tudott dorombolni. Azt lehet mondani a virtuozitásig vitte ezt a müvészetet, ő dorombolta a primet én a szekundát. A Tarna vize csöndes locsogással kisérte hangversenyünket. A füzek álmosan bólingattak. A nádak és a kákák édesen susogtak és a békák melancholikus dallal kisérték zenénket.

Szóval fölséges éj volt.

A teknö szerencsére zátonyra jutott és igy nem voltunk annak kitéve, hogy kiuszunk a vármegyéből.

Ekkor odaülhettem Mari mellé. Ő a vállamra hajtotta a fejét és igy szemeinket a holdra függesztve doromboltunk tovább.

Ebben a helyzetben értettem meg, hogy miért jobb a gitár, mint a doromb. A gitáron ugyanis nem a szájával zenél az ember, s igy a pengetése mellett minden taktushoz egy csókot lehet váltani, holott a dorombnál előbb egészen el kell végezni a nótát, sőt még a da csapot is, és csak aztán bocsátkozhatik az ember puszira.

El is határoztam, hogy a legközelelebbi kirándulásra gitárt keritek akárhonnan, vagy ha azt nem kapok, hát akkor elkérem a János csizmadia legény harmonikáját.

Végre elfáradtam a hangversenyben. Egymást átkarolva megrengtünk az ég csillagpompájában és a holdvilágon amely mosolyogva nézett ránk az égmagasból.

— Azt mondják a holdban szent Dávid hegedül, — szólt Mária ábrándozva.

— Én is hallottam ezt, — feleltem. És tovább vizsgáltuk a holdvilágot, hogy megtaláljuk benne a királyi hegedüst.

Most vettem észre életemben először (de nem utoljára) hogy a holdvilág valami rejtelmes, büvös hatással van a szerelmesekre. Titkos, földfeletti regényes szálakat sző a szerelem fátyolába. Vonz. Kápráztat. Elandalit.

*

Hajnal felé érk ztünk haza. (A teknőjét keresheti Mihály a Tarnán!)

A lugosban bucsuztunk el egymástól. Egymást hosszan átkarolva, bucsupillantásokat vetettünk a — felénk mosolygó holdvilágra is.

Egyszer csak megállt előttünk az apja, ismeretes vastag megyfabotjával, amelyet különben én hoztam neki Egerből.

Es ekkor tapasztaltam, hogy ha a hold nem is hegedül, de mindenesetre kedvét találja abban, ha alant hegedülnek s a primet a bögő kiséri.

Gárdonyi Géza.

Nyilt-tér.

Bf. 717. szám.

1892.

Ö Felsége a király nevében.

A debreczeni kir. járásbiróság Kemény Gézának panaszára Radeczky József elleni becsületsértés vétsége miatti fenyitő ügyben következőleg ité t.

Radeczky József (23 éves, rom. kath. nőtlen kereskedő segéd, ir, olvas, vagyona van, büntetlen) a btkv. 261. §-ába ütközö és Kemény Géza irányában elkövetett becsületsértés vétségében vétkesnek kimondatván, azért az itélet jogerőre emelkedésétől számitott 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatt fizetendő az 1887. VIII. tcz. 1 §-ában irt czélokra forditandó, behajthatlanság esetén a btkv. 53. §. szerint 3.— három napi fogházra átváltoztatandó 30.— harmincz frt pénzbüntetésre itéltetik, az esetleg felmerülendő tartási költségek megtéritésére köteleztetik. Az itélet egyik helybeli lapban vádlott költségén közzététetni rendeltetik.

Indokok:

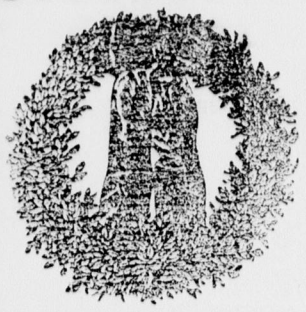
Mert vádlott ellenében tagadásával szemben Leszkai Dezső és Hellebrand Gyula tanuk hit alatt tett vallomásával bizonyittatott, hogy f. é. Január 2-án panaszost, — kinek megbizásából tanuk elégtétel kérés czéljából jártak el, — az elégtétel megadásának, megtagadásával „szemtelen aljas gazember“ kifejezésekkel illette. Mely kifejezései által a felhivott törvény szakaszába ütközö vétséget követvén el, abban őt vétkesnek felösmerni, s tekintettel feleknek — mint kereskedő segédeknek — társadalmi állására, panaszlott vagyoni körülményére a kiszabott büntetéssel sujtani kellett, az itélet közzé tételét panaszos kifejezett kivánságához képest a btkv. 277. §. értelmében elrendelni kellett.

Kir. Járásbiróság Debreczen 1892. február 24.

Ferenczy Lajos
kir. albiró.

Az Ondódon 10 hold föld eladó. Széchényi utcza 1812. sz.

Virágkedvelök
becses figyelmébe ajánlom
a tavaszi idényre mindenféle
vetemény és virág magvaimat
melyek kitünő minőségüek, mindenből csak a legjobb és legszebb fajokkal szolgálok **igen olcsó áron**. Ugyszintén mindenféle telelő palántok is kaphatók, a városház előtt Czegléd-utcza sarkán lévő áruló helyünkön.
Vidéki megrendeléseknél, csomagolás és szállitás bérmentve.
Czim **Novák József**
mükertész,
Debreczen, Vargakert.

Alapittatott 1880. évben.

Schweiger Czeczilia

élő és müvirág csarnok

Budapest, VII. Erzsébet-körut 32. Galitzenstein-féle palota.

Virágtelep **Stefánia-ut 29. sz.**

Eljegyzési, menyasszonyi, báli, szinpadi, valamint mindenféle egyéb alkalmi

csokrokat 3 frttól 50 frtig

a legfrisebb és legszebb élővirágokból a legelegánsabb kiállitásban, továbbá

pálma és élővirágkoszorukat 5 frttól 100 frtig

szállit virágkereskedésem. Bálbizottságok és egyleteknek tetemes árengedménynyel szolgálok.

POSTACSOMAGOLÁS BÉRMENTVE.

Bécs, 1873 Érdemérem	Budapest. 1885. Nagy diszokl.	Eszék, 1889. Diszoklevél.	Zágráb 1891. Nagy diszoklevél	M.-Palánkán 1877. aranyérem.	London. 1878 Diszoklevél

Csik József

cász. és kir. kizárólag szabadalm.

elso szerèmi portland-czement- es vizhatlan mészgyár

BECSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8

ajánlja a t. épitész és épitőmester urak, épitkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elő járóságok, valamint a n. é. épitő-közönség kényelmére

Debreczenben **Szabó Zsigmond** fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és **vizhatlan mész**

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kivánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdemérem.	Trieszt, 1883. Arany érem.

Bor-kivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali elkészitésére, mely a valódi természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlom ezen elösmert különlegességet.

2 kiló ára (elég 100 liter bornak) 5 frt 50 kr. Vény ingyen hozzácsomagoltatik. Legjobb sikerért és egészséges készitményért kezeskedem.

Spiritus-megtakaritàsa

elérhetni felülmulhatlan pálinka erösitő **essenciámmal**; ez a italnak kellemes, izléses zamatot kölcsönöz és csak nálam kapható

1 kiló 3 frt 50 kr. (600—1000 lit erre, használati utasitással együtt.

Ezeken kivül ajánlok mindenféle **essenciát, rum, cognac,** finom **liqueurök** stb. hez felülmulhatatlan jóságban. Vények ingyen hozzácsomagoltatnak. **Arlapok bérmentve.**

Karl Philipp Pollák.

Essencen Specialitäten-Fabrik in Prag.

Szerény képviselök kerestetnek.

328 K.
1892.

Hirdetés.

Balmaz-Ujváros tulajdonát képező vásárvám szedési jog folyó hó 23-án, délelőtt 9 órakor, sikertelenség esetén folyó hó 27 én délelőtt 9 órakor a községháza nagytanácstermében nyilvános árverés n 208 frt 02 kr. kikiáltási ár mellett a többet igérőnek az 1892. évi ápril 4-ik napjától az 1895 évi ápril 3-ig terjedő három évre haszonbérbe adatik.

A feltételek megtekinthetők addig is a jegyzői irodában, különben a szedendő dijakat a 6430/882. szám alatt jóváhagyott árszabás szabályozza, melytől csak annyi eltérés van, hogy vásárvám e község és határán lakóktól nem szedhető.

Balmaz-Ujváros, 1892. mártius 10.

Kaszás József, főjegyző. **Györfi István**, főbiró.

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hirnévnek örvendő

BRASSÓI GYAPJUPOSZTÓKBÓL

a közelgö tavaszi idényre nagy választéku raktárt rendeztünk be

s azokat a valódi tiszta gyapju minőségben igen olcsón árusitjuk el.

Szabò Lajos fiai

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kivánatra készséggel küldünk

Bérlet.

A viskvárhegyi fürdőben a vendéglő, ovábbá az izraelita vendéglő, a bólti helyiség és a gyógyviz palaczkokbani elárusitása — egy, esetleg több évre külön-külön bérbeadó.

Értekezhetni

DŐRY MIHÁLY

fürdőtulajdonossal

Nagyváradon, Sz.-János-utcza 327 sz.

TAVASZI IDÉNYRE

megérkeztek

nagyválasztékban:

férfi és gyermek kalapok,

női férfi és gyermek czipök,

fiu, leány és gyermek öltönyök,

ágyteritők, paplanok és juttafüggönyök

kézi kosarak,

fehér és szines férfi ingek

gallérok, kézelők és nyakkendők,

oretonok, chiffonok

czérna és pamut vásznak, finom asztalnemüek

igen nagy választékban

dus raktár folytán

felette olcsó árban

kaphatók

Schönberger Vilmosnál

Debreczen, városház épület.

Gyakorlott

könyvelö és levelezö

mellékfoglalkozást keres.

Szives ajánlatok a kiadóhivatalhoz küldendők.

ad 1802.
1892.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által előállitandó közvágóhid épitési munkáinak fel. vállalására irásbeli zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Ezen épités munkái következő összegekkel vannak előirányozva:

1. Föld- és kőmüves munka	96635 frt	84 kr.
2. Kőfaragó munka .	1975 „	16 „
3. Ácsmunka . . .	24054 „	33 „
4. Vasgerenda és öntött vasnemüek .	17665 „	42 „
5. Falkötő vasak . .	1135 „	04 „
6. Bádogos munka .	7313 „	30 „
7. Czement és beton munka mettlachi lemez-burkolat . .	11924 „	99 „
8. Asztalos munka .	3100 „	82 „
9. Lakatos munka .	5666 „	— „
10. Mázoló és szobafestő munka	2103 „	66 „
11. Üveges muuka .	466 „	64 „
12. Kalyhák szállitása	622 „	— „
13. Vizvezetéki munka	2961 „	43 „
összesen	180624 frt	63 kr.

A fent elősorolt munkák akár együttesen akár munkanemenként külön-külön esetleg általán összeg mellett is kiadatnak.

Ránatpénzül a felvállalnl szándékolt munkának 5%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban a folyó évi április hó 5-ik napjának délutáni 5 óráját a városházi pénztárába teendők le. A zárt ajánlatok pedig ugyanazon nap délutáni 6 óráját a polgármesteri hivatalhoz adandók be; mely utóbbiak másnap délelőtt 9 órakor a városház nagytermében nyilvánosan fognak felbontatni.

Az ajánlat boritékán kiirandó a munkanem melyre az ajánlat vonatkozik és az ajánlatban határozottan kijelentendő, hogy az ajánlat tevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Az épitési tervek, költségszámitások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalbao átvehetők és kivánatra megküldetnek.

Elkésve vagy a kellő bánatpénz letétele nélkül beadott továbbá távirati és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébresztő kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közzül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint uj pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztositásairól más módon intézkedhessen.

Debreczen, 1892. márczius hó 10 napján.

A városi tanács.

NAGY KALAP RAKTÁR

Van szerencsém ugy helybeli, mint vidéki igen tisztelt vevőim és a n. é. közönség becses figyelmét fölhivni a **tavaszi** és **nyári idényre** érkezett

legujabb divatu

bel- és külföldi gyapjuszöveteimre.

Eddigi becses pártfogásuk remélnem engedi, hogy mint eddig, ugy ezután is alkalmam lesz igen tisztelt vevőimnek bebizonyitani azt, hogy a versenyt — ugy jó munka, mint izléses kiállitás által — bármely fővárosi üzlettel is sokkal **OLCSÓBB ÁRAK MELLETT** — kiállhatom.

Bátorkodom ezuttal

EGYENRUHÁZATI INTÉZETEM

ugy a **tartalékos tiszt** mint **egyéves önkéntes** urak figyelmébe ajánlani minden felszereléseivel együtt **teljes elöirás szerint.**

Nagy raktár

kalapok, fehérnemüek, gallér és kézelőkben,

LEGUJABB DIVATU NYAKKENDŐK.

séta-botok, férfi harisnyák, eső- és napernyők, illatszerek,

fogporok és pasták, pipere szappanok, fésük és fogkefékben, minden a férfi divathoz tartozó czikkekben.

Legujabb divatu *Cilinder és Claqeu ok*. A nyári idényre ajánlok férfi-, fiu-, és gyermek *SZALMAKALAPOKAT 20 krtól feljebb.*

KUBINYI LAJOS

férfi-szabó, uri divat és egyenruházati üzlete,

Czegléd-utcza 2155, a gyógyszertárral szemben.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Legujabb divatu nyakkendők és sétabotok.

Mindennemü egyenruhák és felszerelések.

Margit GYÓGYFORRÁS

MAGYAR SELTERS.

Borral használva a legegészségesebb ital.

Van szerencsénk teljes tisztelettel tudatni, hogy Margit településünkön a **„Margit“ (Magyar Selters) gyógyviznek** eddig is legujabb rendszerü kezelését ujra tökéletesitettük. Gyógyvizünket új czimkével ellátott új alakú, az eddigieknél erősebb üvegekben, a viznek változatlanúl maradását biztositó erős dugaszolással és önkupak-elzárással hozzuk forgalomba, mely újitásra szives figyelmét felhivjuk.

Dr. Karlovszky utóda
a Margit gyógyforrás igazgatósága.

Orvosi bizonyitványok.

1892.

Dr. KORÁNYI FRIGYES,

kir. tanácsos, egyetemi tanár, a budapesti m. kir. tud. egyetem I. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A **Margit (Magyar Selters)-gyógyvizet** sokszorosan használván, úgy magángyakorlatomban mint a vezetésem alatt álló egyetemi kórodán azt jó hatásúnak találtam: **a nyákhártyák, főleg a gyomor és légutak nyákhártyáinak hurutos bántalmainál.** A használatban levő egyéb vizektől, milyenek a Seltersi, Radeini, Vichy stb. különbözik e viz csekélyebb szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért oly esetekben, midön vérzések lehetősége forog fenn vagy a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavdúsabb vizek fölött előnynyel bir.

Dr. KÉTLY KÁROLY,

egyetemi tanár, a budapesti m. k. tud. egyetem II. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A „Margit“ (Magyar Selters)-gyógyforrás vizét, mely a tiszta szikéleges ásványvizek sorába tartozik, részint magángyakorlatomban, részint a vezetésem alatt álló egyetemi belgyógyászati kórodán, **hosszú idő óta használom, s azt a gyomor, belek, húgyhólyag, főleg pedig a légzőszervek hurutos bántalmainál legjobb eredménynyel alkalmaztam.** E viz más hason vegyi összetételü vizek közt, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giessbübli stb. **kisebb szabadszénsav tartalmánál fogva bir előnynyel.**

Kizárólagos főraktár **ÉDESKUTY L.** cs. és kir. és szerb. kir. udv. ásványviz-szállitónál

Budapesten, Erzsébettér 8. sz.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

Nyomatott a kiadótulajdonos (Vértesi Arnold) Debreczeni Ellenőr könyvnyomdájában.